

SLUTEVALUERING

Allu er et tilbud til grønlandske efterskoleelever i Danmark. Allu blev igangsat i august 2015 og er foreløbigt planlagt til at vare i to skoleår. Projektet gennemføres med støtte fra Den A.P. Møllerske Støttefond. Formålet med Allu er at medvirke til at grønlandske unge på efterskole i Danmark gennemfører deres efterskoleophold og tilegner sig viden og erfaring, så de er bedre rustet til at gennemføre en ungdomsuddannelse, når de vender tilbage til Grønland. Denne evaluering samler erfaringer fra den samlede projektperiode (skoleåret 2015-2016 samt skoleåret 2016-2017) og vurderer projektets resultater.

PROJEKT ALLU KORT FORTALT

Projekt Allu er gennemført over en toårig projektperiode, hvor der er udviklet og afprøvet en model for, hvordan sårbare grønlandske efterskoleelever kan styrkes til at gennemføre et efterskoleophold i Danmark og få et godt udbytte af deres ophold. I projektets første år udvikledes modellen og blev afprøvet i mindre skala med en gruppe på 20 efterskoleelever, i projektets andet år blev deltagerantallet hævet markant. Herigennem blev det muligt i første omgang at skabe og afprøve struktur og organisering med en mindre gruppe og undersøge, hvorledes frafaldet blev mindsket blandt disse deltagere, inden projektet blev opskaleret. Opskalering i udviklingsperioden har givet mulighed for at se om modellen kan bære et højere antal elever uden at mindske effekten. Vi havde oprindeligt forestillet os, at omkring 60 grønlandske elever ville have behov for at deltage, men det viste sig at behovet var meget større, godt 90 grønlandske efterskoleelever har deltaget i projektets andet år.

Kernen i Allu er at etablere et støttende netværk mellem de grønlandske efterskoleelever på tværs af efterskolerne og et frirum sammen med andre grønlandske efterskoleelever og voksne frivillige, hvor der dels pustes ud fra den krævende hverdag på en dansk efterskole, dels "øves" i sociale spilleregler og deles erfaringer med ligesindede. Omdrejningspunktet har derfor været fire weekender i en spejderhytte i løbet af skoleåret i Danmark, derudover har der været løbende opfølgning og mulighed for at netværke imellem weekenderne via de sociale medier. En gruppe frivillige har været tilknyttet projektet, og det har været deres opgave at planlægge og gennemføre weekenderne, samt at stå for den løbende opfølgning med de unge gennem de sociale medier. De frivillige skulle (i samråd med projektlederen) i den forbindelse sikre, at aktiviteterne samlet set har:

- Har skabt et frirum, hvor der var fokus på, at de unge har opbygget et grønlandsk netværk og sprogfællesskab, mens de har været på efterskole i Danmark.
- Har styrket de unges sociale kompetencer i en grønlandsk og tryk sammenhæng og gjort de unge i stand til at tackle integrationsproblemer på deres respektive efterskoler.
- Har skabt et pusterum, så de unge har haft bedre overskud til at tackle efterskolehverdagen og få det nødvendige faglige og sociale udbytte af opholdet.
- Har mødt positive rollemodeller - i form af de frivillige - der har givet inspiration til at gennemføre efterskoleforløbet og i det hele taget at tage en uddannelse.
- Har fået mulighed for at tackle "almindelige" ungdomsproblemer i et kulturnært fællesskab.

Især den første weekendtur i skoleåret har været vigtig. Det er her de unge har lært hinanden at kende, har udvekslet mobilnumre og er blevet facebookvenner. Med andre ord, fundamentet for et støttende netværk for resten af skoleåret er lagt her på den første weekend. Derudover har weekenderne været bygget op omkring nogenlunde samme struktur. Det er vores erfaring fra andre projekter med grønlandske børn og unge, at forudsigelighed og faste rammer er med til at skabe den nødvendige tryghed og modet til at bevæge sig ind noget nyt og ukendt. De unge ankommer fredag aften, og denne aften handler om at skabe nogle gode rammer for resten af weekenden, programmet præsenteres – herunder også regler og pligter (både de unge og frivillige bidrager til fællesskabet og er med til at lave mad, rydde op osv.), der spises aftensmad og aftenen fortsætter med et program med sociale og relationsdannende aktiviteter. Lørdagen består af en veksling imellem valgfrie moduler, hvor de unge selv er med til at vælge aktiviteter og fastlagte moduler, som har fokus på svære emner, såsom hjemve, relationsdannelse, personlig udvikling, identitet og kultur. Disse bliver tacklet og belyst gennem leg, dialog og oplæg. Derudover har der været forskellige udflugter, blandt andet til en klatrepark og til stranden. På udflugterne har fokus været på egne og andres grænser, hjemve, natur og kultur og fællesskab. Det er de frivillige i samråd med projektlederen som har tilrettelagt og gennemført programmet.

Første skoleår 2015-16

Der blev i forår/sommer 2015 rekrutteret og uddannet en gruppe på 9 frivillige, heraf 2 frivillige ledere, Allu-ledere har vi kaldt dem. De fleste frivillige havde første år en grønlandsk baggrund, hvilket vi fra start havde ønsket, da vi vurderede det som en fordel i forhold til at skabe relationer til og støtte de grønlandske efterskoleelever. De frivillige har udtrykt, at var glade for at deltage, dog udtrykte nogle, at de ind imellem havde følt sig alene med en stor opgave. Derfor blev der i projektets andet år lagt et øget fokus på støtte til Allu-lederne og frivilligruppen i form af et tættere samarbejde og kontakt mellem Allu-lederne og projektlederen.

Allu blev første skoleår primært tilbudt efterskoleelever i region Midtjylland. Der blev derfor etableret et samarbejde med Det Grønlandske Hus i Aarhus om information om projektet til efterskoler med grønlandske efterskoleelever, kontakt til efterskoleelever, kontaktfamilier mv. Gennem skoleåret oplevede vi gensidig, at det er frugtbart at samarbejde. Dette førte til et ønske fra begge parter om et endnu tættere samarbejde og informationsflow, blandt andet så støtten til elever, der er i risiko for at stoppe efterskoleopholdet i utide i højere grad kan koordineres, og vi i øvrigt kan trække mere på hinandens ressourcer.

I forhold til deltagelse af efterskoleelever var målet, at 20 elever deltog i projektets første år. I alt har 21 efterskoleelever fra 17 forskellige efterskoler deltaget i Allu i skoleåret 2015-16. Der har således været den forventede tilslutning til tilbuddet.

Andet skoleår 2016-17

På andet skoleår var målet, at 60 grønlandske skoleelever skulle deltage i Allu. Behovet viste sig dog at være meget større; i alt har 92 elever fra 43 forskellige efterskoler deltaget. Derudover har vi været nødt til at have ventelister og afvise en gruppe af de mest ressourcestærke elever. Der har således været en markant større tilslutning til projektet end forventet, og vi har allerede fået forespørgsler om pladser til næste skoleår. For at have en mere direkte kontakt til de unge i rekrutteringen til Allu, blev der ved skoleårets start oprettet en facebookside. Denne gav information om Allu, vigtige datoer og hvordan man kunne blive tilmeldt. Dette har vist sig at være et rigtig effektivt kommunikationsværktøj,

og som også er blevet en platform, hvorigennem andre interesserede (kommende efterskoleelever, forældre, kontaktlærere og journalister) kan stille spørgsmål.

Allu har i andet projektår været åbent for grønlandske efterskoleelever fra hele landet. Der blev derfor etableret et samarbejde med de øvrige Grønlandske Huse i Aalborg, Odense og København, så de kunne være med til at give information om projektet til efterskoler med grønlandske efterskoleelever, kontakten til efterskoleelever, kontaktfamilier mv. Vores forskellige roller i forbindelse med de unges ophold på efterskolen blev her afstemt og tydeliggjort, så vi i fællesskab bedst muligt har kunnet støtte den enkelte elev.

For at rumme 60 elever blev det efter første skoleår vurderet, at de unge skulle deles i to hold – så de kun var ca. 30 afsted på de første to weekender. I udviklingen af projektet havde vi tænkt det som et stort hold, men vi revurderede dette undervejs, da midtvejsevalueringen viste, at det nære fællesskab og trygheden blev vægtet højt at både de unge og de frivillige. Efter de første 2 weekender blev holdene slået sammen til ét hold på de sidste weekender. Dette skyldes, at vi forsat ville sikre, at Allu var medvirkende til at give de unge et større netværk inden de vendte tilbage til Grønland, da mange unge i Grønland er nødsaget til at flytte hjemmefra for at gå på gymnasiet og tage en videregående uddannelse. Det blev vurderet at december var det mest optimale tidspunkt at slå de to hold sammen på. Begrundelsen for dette er, at en del af de Grønlandske unge rejser hjem på juleferie, så for at kunne lave noget særligt for de unge, som er nødsaget til at blive i Danmark henover julen, gav det mening at samle de to hold netop på dette tidspunkt, så de kunne få nye venner og holdet forsat havde en god størrelse på denne weekend.

Allerede på første år, blev facebookgrupper brugt, så de unge og de frivillige kunne kommunikerer sammen. På andet skoleår blev dette intensiveret på baggrund af midtvejsevalueringen, der viste, at vi havde brug for at styrke den mere direkte relation til de unge. Her har Facebook vist sig at være et rigtigt godt arbejdsredskab for både de frivillige og projektlederen. F.eks. gives al information, tilmelding til weekender osv. gennem Facebook. Og samtidig er det også her, at det er muligt at fastholde relationerne mellem de unge og de unge og de frivillige imellem weekenderne.

Til projektets andet år blev der i foråret 2016 rekrutteret 16 frivillige, heraf fire Allu-ledere, disse deltog i en uddannelsesweekend i juni 2016. De frivillige udtrykker generelt stor tilfredshed med både projektet, organiseringen og selve weekenderne. Der er en kernegruppe på ca. 10 som har deltaget på mindst 3 weekender, der alle ønsker at fortsætte.

EVALUERING AF PROJEKT ALLU

Som nævnt i indledningen er det overordnede formål med Allu, at flere grønlandske unge gennemfører deres efterskoleophold i Danmark, og at de unge får et godt udbytte af deres opholdet, og dermed bliver bedre rustede til deres videre færd i uddannelsessystemet. For at kunne vurdere i hvilket omfang projektet lever op til formålet, blev der ved projektstart formuleret syv målsætninger, oplistet nedenfor, og som, er de parametre, vi har vurderet væsentlige for at leve op til det overordnede mål. Den følgende evaluering vil tage udgangspunkt i disse målsætninger.

De syv målsætninger er:

1. At i alt 80 grønlandske unge på efterskole i Danmark, der er i risiko for at afbryde deres efterskoleophold, deltager i projektet (20 unge det første år, 60 unge det andet år).
2. At 75 % af de deltagende unge gennemfører deres efterskoleophold.
3. At de unge oplever, at deres deltagelse i projektet har haft betydning for, at de har gennemført efterskoleopholdet.
4. At de unge på deres respektive efterskoler går fra en perifer til en mere integreret del af det sociale fællesskab
5. At de unge oplever, at de har fået udvidet deres netværk, som gavner dem her og nu men også på sigt i Grønland (fx i uddannelsessammenhæng, hvor de fleste skal flytte fra deres hjembyer for at uddanne sig).
6. At de unge har en plan for deres videre uddannelsesforløb.
7. At Foreningen Grønlandske Børn udvikler en bæredygtig model med henblik på at kunne fortsætte og udbrede projektet.

DATAINDSAMLING

Dataindsamlingen er gennemført gennem en række forskellige metoder. Første år blev der udarbejdet en midtvejsevaluering (maj 2016). Denne blev udarbejdet på baggrund af personlige interviews med ti efterskoleelever foretaget på deres efterskole, fire efterskolelærere og et gruppeinterview med fem frivillige. Midtvejsevalueringen har dannet baggrund for tilpasning og justering af projektets andet skoleår.

På andet år er alle weekender blevet afsluttet med en mini-evaluering med eleverne. Denne havde i høj grad fokus på den enkelte weekend; program og aktiviteter, de frivillige, det organisatoriske og det personlige udbytte. Dette blev gjort med henblik på at få viden om det, der var godt, og på hvad der kunne gøres bedre og anderledes. På den 3. weekend var der desuden en skriftlig evaluering, hvor de unge skulle forholde sig Allus betydning for deres efterskoleophold. På den 4. og afsluttende weekend, blev der foretaget gruppeinterview med alle de deltagende elever, hvor eleverne blev interviewet i mindre grupper. I andet skoleår er der desuden gennemført kvalitative interview med de elever, som har afbrudt deres efterskoleforløb i løbet af skoleåret. Dette har vi gjort for at få viden om årsager til frafald og for med den viden at kunne forebygge frafald i de kommende skoleår. Der er efter hver weekend afholdt evalueringsmøder med de frivillige. De frivilliges og projektlederens løbende iagttagelser er også inddraget i evalueringen.

Der er derudover i hele projektperioden, dvs. begge skoleår, blevet ført deltagerlister, hvor elevernes deltagelse, årsager til fravær samt vigtige oplysninger om elevernes trivsel, eventuelt frafald fra efterskolen mv. er blevet noteret. Af disse noter fremgår blandt andet, hvis den unge havde meget hjemve, hvis den unge var rejst hjem til Grønland, eller hvis der var andre ting, vi skulle være særlig opmærksomme på fx diagnoser.

Evalueringen er således sammenfattet på baggrund af kvalitative interviews, evalueringsmøder med de frivillige, elevernes mundtlige evaluering efter hver weekend, deltagerlisterne, iagttagelser af projektet og midtvejsevaluering udarbejdet efter første skoleår.

DELTAGELSE OG FASTHOLDELSE

De første to målsætninger handler om deltagerantal og fastholdelse. Målsætningen omkring deltagerantal var en deltagelse på i alt 80 grønlandske unge (20 unge det første år, 60 unge det andet år). I projektets to år har der sammenlagt deltaget 113 elever, vi har således ikke blot indfriet målet, men det har vist sig at behovet og lysten til at deltage, har været markant større end forventet. Ift. fastholdelse var målsætningen, at 75 % af de deltagende unge gennemførte deres efterskoleophold. Evalueringen viser at første skoleår gennemførte 90 % af de unge, der deltog i Allu deres efterskoleophold og andet år gennemførte 90,2% af de unge, der deltog i Allu, hvilket må siges at være en stærk indikation af, at projektet opfylder sit formål.

Med Allu kan vi se, at muligheden for at indgå i et netværk med andre unge grønlandere, hvor man kan snakke om hjemve, savn, efterskolelivet og den grønlandske kultur – både er et kæmpe ønske og et stort behov set fra de unges perspektiv. Vi har også vist, at det virker! Allu er med til at mindske frafaldet blandt de grønlandske efterskoleelever. Vi vil i nedenstående afsnit se nærmere på deltagerantal og gennemførselsprocent fordelt på de to skoleår.

Første skoleår 2015-2016

I projektets første skoleår deltog 21 grønlandske efterskoleelever 17 forskellige efterskoler i region Midtjylland. Heraf var der 2 elever, som stoppede før tid - svarende til et frafald på 10% for de elever, der deltog i Allu. I skoleåret 2015-16 var der i alt 265 elever fra Grønland på efterskole i Danmark (inklusive de 21 der deltog i Allu). Herudaf var der 51 elever, der ikke gennemførte efterskoleopholdet, svarende til en frafaldsprocent på 19,3%. I projektets første år deltog (som planlagt) en relativ lille gruppe elever i Allu, og projektet har derfor i mindre grad haft indflydelse på den samlede frafaldprocent.

Andet skoleår 2016-2017

Målet for projektets andet år var, at der skulle være 60 elever tilknyttet. Men interessen og behovet har vist sig at være overvældende, derfor har der været 92 deltagere fra 43 efterskole spredt ud over hele landet, ca. 15 på venteliste, og vi har været nødt til at afvise en større gruppe. Langt hen i skoleåret er der kommet henvendelser om muligheden for at blive en del af Allu.

I dette skoleår er der 271 grønlandske elever på efterskole i Danmark. Vi har 92 elever, der deltager i Allu, svarende til 33,9 % af den samlede gruppe. 8 af disse er rejst tilbage til Grønland og yderligere 1 er stoppet på efterskolen, men blevet i Danmark, hvilket betyder, at vi har et frafald på 9,8 % blandt deltagere i Allu.

Det gennemsnitlige frafald for den samlede gruppe af grønlandske elever (inklusive elever, der deltager i Allu) ser således ud: Der startede 271 grønlandske elever, heraf er 45 stoppet. Dette svarer til en frafaldsprocent på 16,6%. I dette skoleår har en stor andel af de grønlandske skoleelever deltaget i Allu, vi kan derfor med stor rimelighed antage, at indsatsen har en positiv indflydelse på antallet af unge, der falder fra deres efterskoleophold, og at vi i høj grad har fået fat i de sårbare unge.

Ud af de 9 der er stoppet, er der kun to som er stoppet med hjemve som begrundelse, de andre grunde omfatter blandt andet; dødsfald i familien, graviditet, smidt ud pga. rygning, manglende betaling til efterskolen og dårlige sprogkompetencer samt optaget på GXU (gymnasieskolen i Grønland).

ELEVERNES OPLEVELSE AF ALLUS BETYDNING FOR FASTHOLDELSE

Den tredje målsætning, og indikator på, at projektet har opfyldt formålet, er, at de unge oplever, at deres deltagelse i projektet har haft betydning for, at de har gennemført efterskoleopholdet.

Interviews og de skriftlige besvarelser viser, at de deltagende elever har fået forskelligt udbytte af at være en del af Allu. Dette skyldes, at projektet med så højt et deltagerantal rummer mange forskellige unge, som har mange forskellige behov og udfordringer. For nogle af de unge har der fra start været et behov for nye venner og positiv voksen kontakt, for andre har der været et behov et kulturelt fællesskab og en base for at snakke hjemve, og andre kommer med forskellige udfordringer i rygsækken. F.eks. havde vi en elev, hvis to søstre havde begået selvmord inden for det sidste år, en anden elev som selv havde været selvmordstruet, og en tredje elev med en autismediagnose, som gik på specialefterskole. Disse elever har alle forskellige behov, og ikke mindst et stort behov for at kommunikere med ligesindede. Dette kan vi imødekomme i Allu, så alle de unge føler, at her møder noget af det, de kan savne på en dansk efterskole.

Evalueringen fra første år viste, at ca. halvdelen af de unge undervejs overvejede at stoppe, og at det for en del af dem var fællesskabet i Allu, som betød, at de valgte at blive. Erfaringerne fra andet år bekræfter, at det ca. er halvdelen som overvejer at stoppe undervejs, og at det at have et fællesskab med andre i samme position, hvor det er legitimt at tale om hjemve og savn, at skulle stå på egne ben så langt væk hjemmefra, kulturforskelle og fordomme, har en stor betydning. Også det at kunne dele helt almindelige teenageproblematikker på sit eget modersmål og ikke hele tiden skulle lede efter de rigtig ord, har stor betydning. Til spørgsmålet om, hvad de unge har fået ud af at være med i Allu, svarede to elever følgende:

”Jeg har fået venner, fra at være genert har jeg lært ikke at være genert. Når vi mødes som grønlandere giver det styrke og glæde. Der er mange ting jeg har fået med fra Allu. Hvis man vil hjem og ikke har lyst til at være på efterskolen, så skal man bare tage til Allu”

- 17-årg dreng fra dreng fra Askov Efterskole

”Ja! Det hjalp at være sammen med andre grønlandske elever. At komme lidt væk fra hverdagen på efterskolen og være sammen med andre der kender til hjemve.”

-16-årig pige fra Osted Efterskole

Selvom det ikke er alle, der decideret har overvejet at stoppe på efterskolen, har alle i både interviews og skriftlig besvarelser udtrykt, at de oplevede, at deres deltagelse i Allu har været meningsfuld. Der var 6 elever på andet skoleår, som stoppede i Allu i løbet af efteråret men fortsatte på deres efterskole. Deres begrundelse var, at de var faldet så godt til på efterskolen, at de hellere ville prioriterer deres weekender på efterskolens fællesskab. Hvilket vi i Allu naturligvis bakkede op omkring, og det frigav samtidig pladser til andre som havde et større behov. Til spørgsmålet om, hvad de unge får ud af at være med i Allu, er hjemve og fællesskabet helt centralt i alle besvarelser. Selvom man ikke har overvejet at stoppe på efterskolen, så har det stadig betydning at have et kulturnært fællesskab, hvor man har mulighed for at snakke om hjemve. En pige fra Elbæk Efterskole udtaler følgende:

”Jeg synes det er godt at tale grønlandsk og [være en del af] den der kultur, som vi har fra Grønland. Og vi mødes sammen. Det er meget anderledes her,

kulturen. Det hjælper meget når man har hjemve, det hjælper at være sammen med andre fra Grønland og snakke om hjemve.”

Erfaringer fra første år viste, at vi stadig skulle have et stort fokus på hjemve i projektets andet år, hvilket var et gennemgående tema på alle weekender, samtidig blev der lagt en juleweekend i december, for at tage ekstra hånd om dem, som ikke havde mulighed for at rejse hjem. Dette havde en kæmpe effekt på de unge som deltog, de udtrykte alle, at det at have et fællesskab som Allu, man kunne fejre jul med, gjorde at man ikke havde lige så meget hjemve, nogle italesatte at netop denne weekend havde betydet, at de ikke droppede ud af efterskolen.

HJÆLP TIL AT BLIVE INTEGRERET PÅ EGEN EFTERSKOLE

Den fjerde målsætning handler om, at de unge på deres respektive efterskoler går fra en perifer til en mere integreret del af det sociale fællesskab. Vi har ikke gennem vores dialog og interview med de unge i Allu kunnet måle direkte, om eleverne er bedre integreret i det sociale fællesskab på deres egen efterskole. Men mange har på weekender fortalt, at de trives bedre på deres efterskole, hvilket er et tegn på, at de i højere grad har oplevet sig som en del af det sociale fællesskab på efterskolen.

På weekenderne er der blevet arbejdet med personlige sociale kompetencer, heriblandt fordomme, kulturmødet mellem Danmark og Grønland, small talk og at overkomme generthed. Vi har gennem året kunne konstatere, at de unge er blevet styrket på de nævnte kompetencer. De udtrykker selv, at de har fået en større forståelse for sig selv og andre danske unge. En af de unge fortæller, at han i Allu er blevet opmærksom på, at især måltiderne kan opleves forskelligt. Han bliver irriteret over, at de andre elever på efterskolen snakker meget imens de spiser. Han kan godt lide at nyde sin mad i stilhed, men de andre unge kan opfatte ham som asocial og negativ, når han ikke deltager i samtalen omkring bordet. Derfor har han nu forklaret dem, han sidder ved bord med på efterskolen, at man ikke har samme tradition for at snakke over middagsbordet i Grønland. På den måde skabes der en gensidig forståelse. Flere unge påpeger, at de er blevet mindre generede ved at være med i Allu. Gode sociale kompetencer og mindre generthed er forudsætninger for at blive en del af det sociale fællesskab, samt at respekterer sine egne og andres grænser.

NETVÆRK

Den femte målsætning er, at de unge oplever, at de har fået udvidet deres netværk, som gavner dem her og nu og også på sigt i Grønland. Langt størstedelen af de unge på begge skoleår fremhæver de nye venskaber på tværs af efterskolerne som noget helt centralt for Allu. Men de fortæller også, at det bliver svært at holde kontakten, når de rejser tilbage til Grønland. De unge deltagere i Allu kommer fra forskellige dele af Grønland og få kommer fra de samme byer og bygder. De geografiske afstande og transportmuligheder gør det svært at besøge hinanden og derved holde kontakten. En af de unge fortæller:

“Jeg kendte ikke nogen [i Allu] til at starte med, men har fået flere venner. Vi bor ikke i den samme [grønlandske] by, så jeg ved ikke om vi kommer til at ses, men det håber jeg. Vi ville klart ses hvis vi boede i samme by.”

-Elev på Elbæk Efterskole.

Men selvom de deltagende elever ikke kommer fra samme byer og bygder, er der stor sandsynlighed for, at nogle af dem vil mødes på deres kommende ungdomsuddannelse, hvor de kan fortsætte deres venskab og støtte hinanden. Ungdomsuddannelserne i Grønland er placeret i de større byer, og der er kun 4 gymnasieskoler i Grønland. Derfor må de unge må ofte rejse fra deres hjemby og familie for at fortsætte i uddannelse. Med Allu håber vi, at et større netværk vil være en ressource for dem, som flytter hjemmefra til en uddannelsesby. Dette har vi især haft fokus på i projektets andet år. Vi har jævnligt italesat vigtigheden af at holde fast i de nye relationer over for eleverne, og vi har snakket med dem om, at ligesom Allus fællesskab har haft en betydning for deres efterskoleår, så kan det også blomstre videre oppe i Grønland. Vi har blandt andet lavet et facebookopslag, hvor man kan se, hvor de forskellige unge starter på uddannelse, så de ved, at der vil være nogen man kender første skoledag, og så de kan aftale at mødes. Samtidig fortæller de unge også, at flere af dem mødes imellem Allu weekenderne, tager på besøg hos hinandens kontaktfamilier, eller mødes og går på cafe – så de har skabt sig et større netværk, imens de har været i Danmark.

”Det har helt afgjort haft en afgørende betydning for vores tre grønlandske elever, at de har deltaget til Allu. De har kunnet spejle sig i andre grønlandske efterskoleelever og udveksle oplevelser og erfaringer. Det har også givet dem et netværk, som de både under og efter skoleopholdet kan have glæde af. Vi vil helt sikkert benytte Allu, når vi næste år får en elev fra Grønland.”

-Karen Hanne Munk (Lærer på Sundeved Efterskole)

For nogle har netværket haft så stor betydning, at de gerne vil være med til at bidrage til, at andre kan få glæde af Allu, derfor er flere af de unge kommer og spurgt ind til, om de kan blive frivillige om nogle år, hvis de skal læse videre i Danmark. Dette vil både kunne betyde, at de kan være stærke rollemodeller for de kommende hold af efterskoleelever i Allu, og at fællesskabet i Allu kan have en betydning for unge grønlændere på videregående uddannelser, som dermed har allerede har et fællesskab og netværk, når de kommer tilbage til Danmark for at læse.

”Når jeg kommer tilbage til Danmark efter GUX i Nuuk, så vil jeg gerne være frivillig i Allu, så jeg kan være med til at give de andre et godt år på efterskole, og så jeg kan være i fællesskabet igen.”

– 18-årig dreng fra Efterskolen for Scenekunst

ELEVERNES PLAN FOR VIDEREUDDANNELSE

At de unge har en plan for deres videre uddannelsesforløb er projektets sjette målsætninger. Allu er medvirkende til at fastholde de unge i uddannelse ved at støtte dem i at gennemføre deres efterskoleophold. Selve uddannelsesvejledningen varetages af De Grønlandske Huse og efterskolernes uddannelsesvejledning. Men i Allu er der stor fokus på at introducere de unge for positive rollemodeller. Dette sker blandt andet ved, at de frivillige har brugt forskellige anledninger til at tale om valg af uddannelse. Når nye frivillige præsenterer sig, fortæller de altid om uddannelse og hvilke muligheder, det har åbnet. Det samme gør sig gældende, når der er gæster udefra. F.eks. gav det grønlandske band Small Time Giants koncert på en af weekenderne, hvor de også i deres præsentation og efterfølgende snak med de unge, fortalte om deres hverdagsliv og uddannelse. Samtidig har flere af de unge brugt de frivillige til at snakke uddannelsesvej, og de frivillige har stået til rådighed for at hjælpe med ansøgninger og praktiske udfordringer i forbindelse med uddannelsesvalg. De frivillige er

blevet informeret om, hvor de unge kan søge informationer og få yderligere hjælp til uddannelsesvalg, så de har kunne videregive disse informationer til de unge. For nogle af de unge, særligt dem som kommer fra de små bygder, oplevede vi i Allu, at det kunne være svært at drømme om fremtiden. Derfor havde vi flere aktiviteter, der satte fokus på de unges drømme om fremtiden – herunder også uddannelsesvalg. De unge har også været med til at inspirere hinanden i forhold til hvilke uddannelser, der kunne være spændende og overhovedet at vælge at tage en uddannelse. På den sidste Allu-udflugt var der en fælles snak om, hvad de hver især skal efter sommerferien, nogle skulle tilbage til deres hjemby for at arbejde, en stor del skulle starte på GUX – fælles for dem alle var, at de havde en plan om at tage en uddannelse – nogle direkte og andre efter et års pause.

FREMTIDIG ORGANISERING AF ALLU – MOD EN BÆREDYGTIG MODEL

Den syvende målsætning er, at Foreningen Grønlandske Børn udvikler en bæredygtig model med henblik på at kunne fortsætte og udbrede projektet. Vi er gennem de to projektår nået rigtig langt og har som beskrevet ovenfor mange gode resultater. Vi har en model på følgende punkter; organisering af projektet, strukturering af weekendernes indhold, fastholdelse af de unge på deres efterskoleophold, kulturfællesskabets betydning for de unge, frivillige som en bærende del af projektet, samt rekruttering og vidensdeling med samarbejdspartnere.

Vi kan samtidig konstatere, at på den ene side er antallet af unge, der har gavn af at deltage i Allu større end først antaget og på den anden side har frivilligruppen været mere ustabil. Derfor er der forsat behov for at udvikle projektet, så der skabes en stærk og bæredygtig model, som kan forankres økonomisk, og som forsat sikrer, at sårbare grønlandske unge gennemfører deres efterskoleforløb.

Erfaring med opskalering af projektet

Vi har erfaret, at opskaleringen fra 20 elever til 60 elever (og som i realiteten blev 92 elever) har krævet langt flere ressourcer end forventet, og der er brug for en længere periode til at udvikle og forankre et projekt med den størrelse. Samtidig har vi erfaret, at der er op til 100 grønlandske eftersoleelever med behov for at være med, hvilket kæver en yderligere udvikling og tilpasning af projektmodellen. Projektet skal derfor videreudvikles, så der skabes lettere arbejdsgange særligt i forbindelse med tilmelding, kommunikation med elever, lærere, kontaktfamilier og transport af elever til og fra weekenderne. Desuden skal vi se på, hvordan vi sikrer, at der er plads til de unge, som får brug for netværket undervejs i deres efterskoleophold, men som ikke er blevet tilmeldt ved start. Dette gør vi blandt andet ved at friholde en række akutpladser, samt finde en form, der giver plads alle de unge, der har behovet, så vi ikke er nødt til at afvise unge, der vil have gavn af at deltage i Allu.

Modellen med at opdele gruppen på de første 2 weekender giver flere skift og mange nye samarbejdsflader, derfor er det blevet besluttet i samråd med de unge og de frivillige, at næste års weekender skal være fælles fra start, men med muligheden for at dele op i mindre grupper i aktiviteterne – samt en større frivilligruppe – således at man med god samvittighed kan melde fra til en enkelt weekend.

Erfaring med et frivilligbåret projekt

Ved opstarten af projektet var det en ambition, at det i høj grad skulle være et frivilligbåret projekt. Vi forventede, at vi på andet år kunne fastholde mindst halvdelen af de frivillige fra første skoleår for herigennem at bygge videre på den viden, som var blevet opbygget første år. Det viste sig imidlertid, at ingen af det første års frivillige havde mulighed for at forsætte i Allu i andet skoleår, fordi de var nødt til at dedikere deres tid til studier. Det betød, at vi måtte starte forfra med en ny frivilligruppe. Dette gjorde samtidig, at vi valgte at justere på sammensætningen af frivilligruppen, så den i andet skoleår ikke udelukkende har bestået af unge grønlandske studerende på videregående uddannelse. I stedet har vi haft en meget blandet gruppe frivillige, som kommer med forskellige kompetencer, livsstadier og erfaringer. Dette betyder, at vi i år står med 10 frivillige, der ønsker at fortsætte som frivillige næste skoleår. Når vi rekrutterer den resterende gruppe af næste års frivillige, vil vi fortsat kigge efter en blandet gruppe, for også fremadrettet at sikre, at flere frivillige fortsætter i Allu gennem flere år. Det vil sikre, at viden bliver overleveret fra år til år og projektets bæredygtighed over tid.

Ud fra midtvejsevalueringen erfarede vi, at Allu-lederne til tider følte, at de stod alene med en for stor opgave, derfor har der på andet år været fokus på et tættere samarbejde imellem Allu-lederne, de øvrige frivillige og projektlederen. Det har betydet, at projektlederen i højere grad har deltaget i planlægningen af weekender, holdt møder med Allu-lederne før og efter hver weekend. Desuden har projektlederen deltager i et par af weekenderne for herigennem at få en bedre mulighed for at give sparring til og opkvalificere de frivillige. Erfaringerne fra andet skoleår har vist, at en enkelt uddannelsesweekend til de frivillige ikke er nok, der skal være en opstartsperiode, hvor projektlederen guider og underviser de frivillige Allu-ledere på de første weekender, så de frivillige selv kan køre de resterende weekender.

Det høje deltagerantal har samtidig gjort, at vores frivillige ikke har haft nok ressourcer til at påtage sig alle opgaver. Også derfor skal der videreudvikles på vores frivilliglederuddannelse samt frivilligkurser for de øvrige frivillige, så de frivillige kan varetage mere ansvar og flere arbejdsopgaver. Desuden vil vi have fokus på at skabe et stærkt fællesskab blandt de frivillige, da dette vil have en positiv indvirkning på engagementet og fastholdelse og dermed medvirke til en mere stabil frivilligruppe. Vi holder derudover løbende frivilligmøder, og gennemfører også individuelle samtaler med de frivillige med henblik på at støtte og sparre. Derudover skal der gives mulighed for andre måde at være frivillig på i Allu, som ikke kræver, at man kan være med på weekenderne, men stadig vil kunne bidrage til, at projektet bliver mere frivilligbåret og økonomisk bæredygtigt. Dette kan f.eks. være oversættelsesopgaver, indkøbsansvarlig, transportkoordinatorer, regnskabsansvarlig mv.

Forankring og færdigudvikling af en økonomisk bæredygtig model

Det er først nu, at Allu projektet kan begynde at fremvise sine resultater, og der er stadig brug for at cementere disse resultater og at skabe en stabil og afprøvet indsats. Vi har derfor vurderet, at det på nuværende tidspunkt er for tidligt at forsøge at opnå en egentlig aftale om fremtidig finansiel støtte med Departementet for Uddannelse i Grønland. Vi har i denne projektperiode indledt dialogen med Departementet. Der har blandt andet været afholdt møde med Ministeren for Uddannelse, Doris Jakobsen og departementschefen i november 2016, og der har været møde med Uddannelsesstyrelsen i Grønland og løbende kontakt med denne. Vi har fremlagt Allus foreløbige resultater, og der er stor interesse for projektet.

I Departementets uddannelsesplan indgår et ønske om, at flere unge grønlandere skal på efterskole i Danmark, og at unge fra mindrebemidlede familier i højere grad skal have den mulighed. Der er afsat midler til at støtte familierne økonomisk i den henseende. Alt andet lige vil det betyde, at flere sårbare grønlandske elever vil komme på efterskole i Danmark. Derfor er der i samarbejde med Efterskoleforeningen i Danmark indledt en dialog med Uddannelsesstyrelsen om at udvikle og gennemføre bootcamps i Danmark før skolestart, som skal medvirke til at ruste sårbare elever til det kommende efterskoleophold. Uddannelsesstyrelsen har taget initiativ til dette samarbejde. En egentlig aftale om støtte til Allu skal derfor også kobles ind i det samarbejde, vi forventer vil blive etableret omkring bootcamps. Vi vil på baggrund af dette års resultater sætte gang i en mere konkret dialog med Departementet om økonomisk sikring af Allu fremadrettet.

Vores vurdering er, at det vil være urealistisk at forvente, at Departementet kommer til at finansiere hele projektet på sigt, men vi vil gå efter en medfinansiering pr. deltagende elev. Derudover vil vi gennem projektperioden styrke den frivilligbårne del af projektet, hvilket på sigt vil gøre projektet billigere, og samtidig supplere med midler til aktiviteter fra mindre og lokale fonde og virksomheder. Det har vi gode erfaringer med lykkes.

Vi har desuden indledt samarbejde med efterskolerne om muligheden for at holde weekender for den samlede gruppe på en eller flere skoler, da dette både er økonomisk rentabelt og samtidig støtter efterskolelærernes mulighed for at blive en del af Allu.

KONKLUSION

Formålet med Allu er *"at medvirke til, at grønlandske unge på efterskole i Danmark gennemfører deres efterskoleophold og tilegner sig viden og erfaring, så de er bedre rustet til at gennemføre en ungdomsuddannelse, når de vender tilbage til Grønland."* Af ovenstående evaluering fremgår det, at Allu samlet set har indfriet de syv målsætninger, vi har vurderet væsentlige for at nå målet. Ikke mindst viser evalueringen, at frafaldet blandt de elever, der har deltaget i Allu er markant lavere end gennemsnittet fra tidligere år. Der er et fald fra ca. 20 % til knap 10 %. Og vi kan derfor også konkludere, at Allu har haft indflydelse på det samlede frafald, der i år ligger på 16,6 %.

Igennem interview, spørgeskemaer og samtaler har de unge udtrykt, at deltagelse i Allu har støttet dem igennem et år på en dansk efterskole. Og ligeså vigtigt er der skabt relationer mellem en masse grønlandske unge, som efter efterskolen igen skal flytte hjemmefra til en uddannelsesby i Grønland, og der får brug for den støtte gode venskaber og et godt netværk kan give.